

Nr 38.

ELLAG FÖR LANDSKAPET ÅLAND

Föredragen för Republikens President den 24 juni 1982.

Utfärdad i Mariehamn den 12 juli 1982.

I enlighet med landstingets beslut¹⁾ stadgas:

1 kap.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Denna lag tillämpas på produktion, överföring, distribution och användning av elektricitet samt på elmateriel och elanläggningar.

2 §.

I denna lag avses med:

- 1) **elmateriel**, apparat, maskin, anordning eller tillbehör för produktion, överföring, distribution eller användning av elektricitet;
- 2) **elanläggning**, en funktionell helhet bestående av elmateriel och andra erforderliga anordningar, tillbehör och konstruktioner;
- 3) **elöverförings- eller distributionsanläggning med en märkspänning av 20 kilovolt**, en anläggning vars högsta tillåtna driftspänning är 24 kilovolt;
- 4) **kraftverk**, en för elproduktion byggd eller installerad helhet, bestående av kraftmaskineri, elanläggning och därtill hörande konstruktioner;
- 5) **elverk**, företag eller inrättning som för annat än eget bruk producerar eller överför elektricitet eller distribuerar sådan;
- 6) **elförsörjning**, elproduktion, elöverföring och eldistribution samt därtill ansluten verksamhet; samt
- 7) **elskada**, skada som förorsakats genom elström, elfält eller magnetfält.

Som elverk anses inte:

- 1) elproducent, vars kraftverks generatorer har en märkeffekt av sammanlagt högst 500 kilo-

watt och som levererar egen producerad elektricitet, förutom för egen konsumtion, till högst ett elverk;

2) sådant företag eller verk som tillgodoser en enda fastighets eller en enda fastighetsgrupps elbehov men som inte producerar elektricitet och inte levererar elektricitet till förbrukare utanför fastigheten eller fastighetsgruppen; eller

3) elproducent som för eget behov producerar enbart reservkraft.

3 §.

Samarbete och planering rörande elförsörjningen skall äga rum som i denna lag är stadgat. Härvid skall särskilt beaktas behovet av att upprätthålla och utveckla ett i ekonomiskt och tekniskt hänseende ändamålsenligt system för produktion, överföring och distribution av elektricitet, som beaktar hela landskapet och olika regioners behov samt tar hänsyn till miljön.

4 §.

Elmateriel och elanläggningar skall planeras, byggas, tillverkas och repareras samt underhållas och användas på ett sådant sätt att de inte medför fara för liv, hälsa eller egendom och att de inte medför oskälig störning för omgivningen.

5 §.

Denna lag tillämpas även på telefon-, telegraf-, radio- och övriga kommunikationsanordningar och -anläggningar samt på databehandlingsanordningar, apparater för medicinskt bruk även om övriga motsvarande anordningar och an-

¹⁾ Ls framst. nr 11/1981—82

Lu. bet. nr 12/1981—82

Stu. bet. nr 23/1981—82

läggningar till den del dessa kan förorsaka i 4 § avsedd fara eller störning.

Denna lag tillämpas inte på elmateriel och elanläggningar som levereras till ort utanför landskapet.

6 §.

Tillämpningen av denna lag övervakas av landskapsstyrelsen.

7 §.

Landskapsstyrelsen kan bestämma att den som utför planerings-, byggnads-, reparations-, service- och driftsarbeten på elanläggningar samt reparationsarbeten på elmateriel skall inneha viss kompetens.

8 §.

Det är förbjudet att utan landskapsstyrelsens tillstånd förvärvsmässigt planera, bygga, reparera och underhålla elanläggningar samt reparera elmateriel.

Tillstånd som avses i 1 mom. skall beviljas om sökanden eller person i hans anställning är kompetent att leda i tillståndet avsedd verksamhet, sökanden äger rätt att idka näring i landskapet och har tillgång till sådana utrymmen och arbetsredskap som bör anses erforderliga. Till beslut angående tillstånd kan fogas villkor och anvisningar vilka är påkallade för undvikande av fara och störning som avses i 4 §.

Landskapsstyrelsen kan återkalla tillstånd som lämnats enligt 1 mom. om tillståndshavaren fortgående bryter mot tillståndsvillkoren eller om någon av de i 2 mom. avsedda förutsättningarna för beviljande av tillstånd upphör och tillståndshavaren trots uppmaning inte inom skälig tid avhjälper bristen.

9 §.

I 8 § avsett tillstånd skall sökas skriftligen hos landskapsstyrelsen. Sådant tillstånd behöver inte sökas för verksamhet som kan anses vara av engångskaraktär.

I ansökan skall uppges:

- 1) sökandens namn, yrke och hemort;
- 2) den firma som används vid idkandet av rörelsen;
- 3) vilket slag av verksamhet sökanden ämnar bedriva, var den skall bedrivas och när han ämnar inleda verksamheten; samt
- 4) vem som leder i 8 § nämnda arbeten.

Till ansökan skall fogas:

- 1) utredning över sökandens rätt att idka näring i landskapet;

- 2) om sökanden är bolag, andelslag, förening, annan sammanslutning eller stiftelse, avskrift av bolagsordningen eller stadgarna och registerutdrag;

- 3) utredning över vilken kompetens den person som kommer att leda i 8 § nämnda arbeten har;

- 4) utredning över tillbudsstående utrymmen och arbetsredskap; samt

- 5) övriga uppgifter som erfordras för utredning av verksamhetens art och omfattning.

Om ansökan är bristfällig skall sökanden beredas tillfälle att inom särskilt föreskriven tid komplettera den.

10 §.

Angående verksamhet som avses i 9 § och för vilken tillstånd inte erfordras skall anmälan göras till landskapsstyrelsen på sätt landskapsstyrelsen bestämmer.

2 kap.

Elverk.

11 §.

Elverk får bedriva verksamhet endast med tillstånd som landskapsstyrelsen beviljat för viss tid eller tillsvidare, dock minst 15 år (elverks-tillstånd).

Tillstånd kan beviljas finsk medborgare, inhemskt samfund eller inhemsk inrättning.

12 §.

Elverkstillstånd skall sökas skriftligen hos landskapsstyrelsen.

I ansökan skall uppges:

- 1) sökandens namn och hemort;
- 2) den firma som sökanden ämnar använda; samt

- 3) vilket slag av verksamhet sökanden ämnar bedriva, var den skall bedrivas och när han ämnar inleda elverksdriften.

Till ansökan skall fogas:

- 1) utredning över sökandens rätt att idka näring i landskapet;
- 2) om sökanden är bolag, andelslag, förening, annan sammanslutning, annat samfund eller stiftelse, avskrift av bolagsordningen eller stadgarna och registerutdrag;
- 3) utredning över vilka personer som kommer att leda planerings-, byggnads-, reparations-, service- och driftsarbetena på sökandens elanläggningar och över deras kompetens;

4) erforderlig utredning över att elverket överensstämmer med de allmänna mål för elförsörjningen som avses i 13 § 1 mom. 3 punkten; samt

5) erforderlig utredning över i 13 § 1 mom. 2 punkten avsedda förutsättningar.

Om ansökan är bristfällig skall sökanden beredas tillfälle att inom särskilt föreskriven tid komplettera den.

13 §.

Elverkstillstånd skall, med iakttagande av vad i landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland är föreskrivet, beviljas

1) om sökanden har en i huvudsyssla anställd person som är kompetent att leda service- och driftsarbeten på elanläggningar samt såvida elverket utför planerings-, byggnads- och reparationsarbeten på elanläggningar, en i huvudsyssla anställd person som är kompetent att leda dessa arbeten;

2) om företaget eller inrättningen organisatoriskt, tekniskt och ekonomiskt förmår sköta den elförsörjningsuppgift som avses i ansökan; samt

3) om verksamheten överensstämmer med av landskapsstyrelsen fastställda allmänna mål för elförsörjningen.

Företag eller inrättning, som verkar inom ett begränsat område och inte levererar elektricitet direkt till allmänt bruk, kan av landskapsstyrelsen beviljas elverkstillstånd även om ledaren av service- och driftsarbetena samt planerings-, byggnads- och reparationsarbetena på sökandens elanläggningar är samma person, om denna har tillräcklig kompetens för uppgifterna.

Landskapsstyrelsen kan bevilja tillstånd även om sökanden inte uppfyller i 1 mom. nämnda förutsättningar, om den elverksdrift som avses i ansökan inte kan ombesörjas på annat sätt eller om förvägran av tillstånd oskäligt skulle försvåra ordnandet av den i ansökan avsedda elförsörjningen.

Till tillståndsbeslut skall fogas de villkor som är påkallade för samarbete och planering som avses i 3 § samt för undvikande av fara och störning som avses i 4 §.

14 §.

Elverk är skyldigt att i enlighet med landskapsstyrelsens anvisningar delta i samarbete och planering som avses i 3 § samt att härför på begäran lämna landskapsstyrelsen erforderliga uppgifter om sin verksamhet och sina planer.

15 §.

Elverk skall dra försorg om att de som behöver elektricitet har möjlighet att, frånsett exceptionella och svåra förhållanden, erhålla elektricitet för förbrukning som kan anses vara normal.

Elverk som levererar elektricitet direkt för allmän förbrukning skall iakttaga av landskapsstyrelsen utfärdade bestämmelser om elleveransvillkor, i vilka de till elleverans anslutna rättigheterna och skyldigheterna för elverk och dess kunder anges, om inte landskapsstyrelsen för särskilt fall medgivit undantag härifrån.

Elverk skall på begäran lämna uppgifter om sina tariffer till landskapsstyrelsen.

16 §.

Iakttagar elverk inte denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser, kan landskapsstyrelsen, om elverket trots uppmaning inte inom särskilt föreskriven tid avhjälpt bristfälligheterna, återkalla elverkstillståndet.

Vägrar elverk att leverera elektricitet utan att i 15 § 1 mom. avsedda grunder föreligger, kan landskapsstyrelsen ålägga elverket att vid vite fullgöra sin skyldighet.

3 kap.

Elförsörjning.

17 §.

I syfte att trygga och utveckla elförsörjningen skall landskapsstyrelsen årligen antaga en enhetlig plan beträffande från landskapets synpunkt betydelsefull produktion, anskaffning och överföring av elektricitet, nedan benämnd elförsörjningsplan.

Elförsörjningsplanen skall vara anpassad till hela landskapets energiförsörjning och innehålla åtgärdsförslag för upprätthållande och utveckling av elförsörjningen i landskapets olika delar samt även i övrigt vara uppgjord i enlighet med denna lags syften och i enlighet med landskapsstyrelsens anvisningar.

I planen skall medtagas:

1) kraftverk, vars generatorers märkeffekt är sammanlagt över 500 kilowatt;

2) elöverföringsanläggning, vars märkspänning överstiger 20 kilovolt; samt

3) annan elöverföringsanläggning, som överför energi till ett vidsträckt eldistributionsområde.

Elförsörjningsplanen skall bestå av en översiktlig del, som uppgörs för minst tio år, och en detaljerad del, som uppgörs för minst tre år.

Innan den detaljerade delen av elförsörjningsplanen antages av landskapsstyrelsen skall vederbörande kommuns styrelse höras samt ägare av fastighet och andra, vilkas fördel eller rätt kan beröras av planen, beredas tillfälle att framställa påminnelser.

18 §.

För att biträda landskapsstyrelsen vid handläggningen av ärenden som ansluter sig till landskapets elförsörjning tillsätter landskapsstyrelsen för en mandattid som motsvarar landskapsstyrelsens mandatperiod en elförsörjningsdelegation, nedan benämnd delegationen. Delegationen skall bestå av minst åtta ordinarie ledamöter, för vilka jämväl utses personliga ersättare.

Delegationens ordförande skall representera landskapet, tre medlemmar skall representera elverket, en betydande elförbrukare, och de övriga olika regioner i landskapet eller inneha särskild sakkunskap rörande energiförsörjning.

Elförsörjningsdelegationen kan åläggas andra än i denna lag avsedda uppgifter rörande energiförsörjning.

19 §.

Delegationen skall årligen framlägga ett förslag till elförsörjningsplan, ta initiativ och göra framställningar i anslutning till elförsörjningen samt avge utlåtanden om andra ärenden inom sitt verksamhetsområde och även i övrigt bistå landskapsstyrelsen i angelägenheter inom delegationens verksamhetsområde.

Delegationen skall vid uppdraget av planen samråda med andra myndigheter och organ vars verksamhet har anknytning till elförsörjningen.

Delegationen skall i sin verksamhet iakttaga landskapsstyrelsens anvisningar.

20 §.

Elverk är skyldigt att lämna delegationen de uppgifter om sina planer som enligt landskapsstyrelsens anvisningar skall ingå i elförsörjningsplanen.

4 kap.

Byggnadstillstånd.

21 §.

För byggande av kraftverk samt elöverföringsanläggning och elverks distributionsan-

läggning på över 1.000 volt (1 kilovolt) krävs, om inte i 2 mom. är annat stadgat, landskapsstyrelsens tillstånd.

I 1 mom. avsett tillstånd erfordras inte för

1) byggande av kraftverk vars generatorers märkeffekt är sammanlagt högst 10.000 kilowatt eller elöverföringsanläggning vars märkspänning är högst 20 kilovolt vilka upptages i den detaljerade delen av gällande elförsörjningsplan, om det av planen framgår att byggandet skall inledas under de två första åren av planens giltighetstid; inte heller för

2) byggande av annat kraftverk, om märkeffekten hos kraftverkets generatorer uppgår till sammanlagt högst 500 kilowatt, eller för byggande av elöverförings- och distributionsanläggning med en märkspänning av högst 20 kilovolt, om anläggningen byggs av sådant elverk, som omfattas av elförsörjningsplanen inom elverkets eldistributionsområde.

Om byggande av kraftverk och elöverföringsanläggning, för vilket enligt 2 mom. inte erfordras tillstånd, skall anmälan göras till landskapsstyrelsen senast två månader innan byggnadsarbetet inleds.

22 §.

Landskapsstyrelsen skall bevilja tillstånd till byggande av i 21 § 1 mom. avsedda kraftverk eller elöverföringsanläggningar om

1) kraftverket eller elöverföringsanläggningen byggs i enlighet med vad därom är sagt i den detaljerade delen av gällande elförsörjningsplan; och

2) vägande skäl att avslå ansökan inte föreligger.

Tillstånd att bygga kraftverk eller elöverförings- eller distributionsanläggning som avses i 21 § 1 mom. och som inte byggs i enlighet med vad därom är sagt i den detaljerade delen av gällande elförsörjningsplan kan av vägande skäl beviljas av landskapsstyrelsen, om kraftverket eller elöverföringsanläggningen bör intagas i elförsörjningsplanen.

Till tillståndet skall fogas de villkor som är påkallade för undvikande av fara och störning som avses i 4 § och för tryggande av elförsörjningen.

23 §.

För byggande av elöverförings- och distributionsanläggning inom sådant område, för vilket stads- eller byggnadsplan fastställts eller för vilket beslutats att stads- eller byggnadsplan

skall uppgöras fordras stads- eller kommunfullmäktiges samtycke, om inte byggnadsprojektet i sin helhet utförs på den byggandes egen mark. Utan särskilda skäl får samtycke dock inte förvägras eller villkor för dess beviljande uppställas, om vägran eller villkor åsamkar sökanden oskäligt men.

Uppstår meningsskiljaktighet om huruvida fullmäktige har särskilda skäl att förvägra samtycke eller huruvida vägran eller villkor för samtycke åsamkar sökanden oskäligt men, avgörs saken av landskapsstyrelsen på ansökan.

24 §.

För byggnadstillstånd varom stadgas i denna lag kan landskapsstyrelsen uppbära avgift enligt vad därom i rikslagstiftningen är stadgat.

5 kap.

Övervakning och besiktning.

25 §.

För undvikande av fara och störning som avses i 4 § skall elmateriel och elanläggningar besiktigas samt efterlevnaden av denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser övervakas på sätt i detta kapitel stadgas.

26 §.

Övervakningen och besiktningen ankommer på landskapsstyrelsen.

Landskapsstyrelsen biträds vid besiktningarna, dock inte vad beträffar i 27 § nämnda ibruktagningsbesiktningar, av besiktningsmän som förordnats av landskapsstyrelsen.

27 §.

Elverk som levererar elektricitet direkt till allmänt bruk skall, under övervakning av landskapsstyrelsen, ombesörja ibruktagningsbesiktningar av elanläggningar som skall anslutas till dess distributionsnät och som betjänar fastighets interna elförsörjning samt andra till sin art och omfattning därmed jämförbara elanläggningar med en märkspänning av högst 1.000 volt och därtill eventuellt hörande transformator med en märkspänning av högst 20 kilovolt, om inte landskapsstyrelsen särskilt förordnat att elanläggningen skall besiktigas genom landskapsstyrelsens försorg.

28 §.

I 26 § 2 mom. nämnda besiktningsmän skall ha lämplig teknisk utbildning och för uppgiften nödvändig erfarenhet.

För andra än i 1 mom. nämnda personer som utför i denna lag avsedda besiktningar och för dem som är ansvariga ledare för verksamheten bestämmer landskapsstyrelsen kompetenskraven.

Den som utför eller är ansvarig ledare för besiktningarna får inte inom elverk eller annat företag vara i en sådan ställning att hans opartiskhet som inspektör äventyras. Anställd inom elverk får dock utföra i 27 § avsedda ibruktagningsbesiktningar.

29 §.

Innehavare av elanläggning skall för besiktning och övervakning anmäla om ibruktagande av ny eller ändrad elanläggning till den som ombesörjer ibruktagningsbesiktningen av anläggningen. Anmälan skall inlämnas inom av landskapsstyrelsen föreskriven tid.

Landskapsstyrelsen kan föreskriva att elanläggningar som tagits i bruk skall besiktigas och fastställa de mellantider som härvid skall iakttagas (periodiska besiktningar).

30 §.

Landskapsstyrelsen kan bestämma att elanläggning av visst slag inte får tas i bruk förrän den besiktigats och godkänts.

31 §.

Om det vid besiktning av elanläggning eller av elmateriel, som är ansluten eller avsedd att anslutas till anläggningen, konstateras att anläggningen eller materielen inte fyller de krav som ställs i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser eller att dess användning eller service inte anordnats i enlighet med denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser, skall den som verkställer besiktningen uppmana innehavaren av anläggningen att avhjälpa bristerna eller försummelserna samt vid behov utsetta en frist för vidtagande av de åtgärder som är påkallade.

Iakttagelse innehavaren av elanläggning inte uppmaningen om reparation och är det fråga om annan elanläggning än sådan som hör till elverk, vilket levererar elektricitet för allmän förbrukning, kan landskapsstyrelsen, efter att ha berett innehavaren av anläggningen tillfälle att bli hörd, förbjuda användningen av anlägg-

ningen eller materielen, om anläggningens innehavare inte inom av landskapsstyrelsen fastställd tid vidtagit erforderliga reparationer.

Om det är fråga om elanläggning som hör till elverk vilket levererar elektricitet för allmän förbrukning, kan landskapsstyrelsen, efter att ha berett innehavaren av anläggningen tillfälle att bli hörd, ålägga denna att vidtaga erforderliga reparationer vid vite eller vid äventyr att landskapsstyrelsen låter utföra arbetena på innehavarens bekostnad. Kostnaderna härför erläggs av landskapet och indrivs hos elanläggningens innehavare.

32 §.

Elmateriel får i landskapet inte saluföras, överlåtas eller tas i bruk innan materielen vederbörligen besiktigats och godkänts av landskapsstyrelsen på sätt och i utsträckning som landskapsstyrelsen bestämmer.

Elmateriel som godkänts för användning enligt rikets normer behöver inte undergå i 1 mom. avsedd besiktning. Detsamma gäller elmateriel som godkänts för användning i Sverige, Danmark eller Norge enligt för de nordiska länderna gällande gemensamma normer.

33 §.

Medför användning av elmateriel eller elanläggning omedelbar fara för liv, hälsa eller egendom, skall den som verkställer besiktningen, sedan han om möjligt berett innehavaren av anläggningen tillfälle att bli hörd, omedelbart förbjuda användningen av materielen eller anläggningen, eller förordna att den skall avskiljas från elnätet. Förbud eller förordnande skall omedelbart efterkommas och den som verkställer besiktningen skall, om åtgärden inte gäller elmateriel eller elanläggning av ringa betydelse, utan dröjsmål hänskjuta ärendet till landskapsstyrelsen för avgörande. Landskapsstyrelsen skall handlägga ärendet i brådskande ordning.

34 §.

För övervaknings- och besiktningståtgärder samt övriga prestationer, som avses i denna lag eller med stöd av den utfärdade föreskrifter och som utförs av landskapsstyrelsen skall uppbäras avgifter i enlighet med vad därom i rikslagsstiftningen är stadgat.

35 §.

Landskapsstyrelsen kan fastställa ett särskilt märke att användas på i 32 § 1 mom. avsedd el-

materiel utvisande att den är besiktigad och godkänd i enlighet med gällande bestämmelser.

6 kap.

Skada och olägenhet.

36 §.

Skyldighet att ersätta elskada åvilar, oberoende av vållande, innehavaren av den elmateriel eller elanläggning som varit orsak till skadan, om inte i detta kapitel annorlunda stadgas.

37 §.

Innehavare av elmateriel eller elanläggning ansvarar för elskada i enlighet med i skadeståndslagen (FFS 412/74) stadgade grunder

1) om elskadan åsamkats annan elmateriel eller elanläggning vars märkspänning överstiger 400 volt eller

2) om elskadan har förorsakats av sådan till fastighets inre elförsörjning hörande elmateriel eller elanläggning eller därtill ansluten elmateriel eller elanläggning, vars märkspänning uppgår till högst 400 volt.

38 §.

Har den skadelidande medverkat till skadan eller har även annan omständighet som inte har samband med elmaterielen eller elanläggningen eller dess användning varit orsak till skadan, kan skadeståndet jämkas efter vad som är skäligt.

Ersättning för personskada, för vilken innehavaren av elmateriel eller elanläggning ansvarar oberoende av vållande, får nedsättas på grund av den skadelidandes medverkan endast om den skadelidande själv, eller, då fråga är om försörjningsersättning som utbetalas efter förolyckad person, den förolyckade har medverkat till skadan annorledes än genom lindrigt vållande.

39 §.

Vid fastställande av skadestånd skall iakttagas vad i 5 kap., 6 kap. 2 och 3 §§ samt 7 kap. 3 § skadeståndslagen är stadgat.

40 §.

I fråga om det skadeståndsansvar vilket åvilar person, som är anställd hos innehavare av elmateriel eller elanläggning, iakttages bestämmelserna i skadeståndslagen och landskapslagen angående tillämpning av lagen om arbetsavtal (5/71).

41 §.

Har elskada förorsakats av elmateriel eller elanläggning, i fråga om vilken skadeståndsansvar uppkommer utan vållande, ansvarar sådan ägare som har överlåtit materielen eller anläggningen att användas av annan, för den uppkomna skadan på samma sätt som innehavaren av materielen eller anläggningen, dock högst till ett belopp som motsvarar materielens eller anläggningens värde. Innehavare av elmateriel eller elanläggning är dock skyldig att ersätta ägaren vad denne sålunda erlagt om inte domstol finner att ägaren skall svara för skadan.

42 §.

Ersättning för elskada, som innehavare av elmateriel eller elanläggning eller någon som handlat på hans vägnar inte uppsåtligt eller av vållande åsamkat, skall vid äventyr att rätten till ersättning förfaller yrkas inom två år från det skadan inträffade.

På preskription av annan än i 1 mom. avsedd elskada tillämpas vad i 7 kap. 2 § skadeståndslagen stadgas om preskription av skadestånd.

43 §.

Ägare eller innehavare av elmateriel eller elanläggning, som har erlagt i denna lag avsett skadestånd, är berättigad att återfå det belopp han erlagt av den som förorsakat skadan enligt de grunder som gäller för dennes skadeståndsansvar.

44 §.

Åsamkar elanläggning störning eller fara för annan elanläggning eller för telegraf-, telefon-, radio- eller annan motsvarande anläggning eller användningen av dessa, eller genom förmedling av dem förorsakar störning eller fara för utomstående, skall ägaren av den senare byggda anläggningen i fråga om sin anläggning vidtaga de åtgärder som erfordras för avhjälpande av störningen eller faran.

Om störning eller fara kan avhjälpas till kostnader, vilka är avsevärt lägre än kostnaderna för åtgärder som avses i 1 mom., genom ändring eller komplettering av tidigare byggd anläggningens tekniska konstruktion och detta kan ske utan oskäligt men för anläggningens funktion, skall dock den tidigare byggda anläggningens ägare företaga erforderliga ändringar eller kompletteringar i fråga om sin anläggning.

45 §.

Ägare av senare byggd anläggning är skyldig att ersätta kostnaderna för åtgärder som avses i 44 § 2 mom. När kostnaderna fastställs skall beaktas den nytta eller olägenhet som åtgärden eventuellt medför för ägaren till den tidigare byggda anläggningen på grundvalen av att anläggningens prestationsförmåga eller driftskostnader förändrats. Beror störningen eller faran helt eller delvis på att den tidigare byggda anläggningen inte överensstämmer med de bestämmelser som gäller för densamma eller att den inte utförts i överensstämmelse med allmänt vedertagna eltekniska principer, är den anläggningens ägare skyldig att på egen bekostnad försätta anläggningen i vederbörligt skick.

Förorsakar tidigare byggd anläggning exceptionell störning eller fara eller är sagda anläggning exceptionellt utsatt för störning eller fara, skall kostnaderna för avhjälpande av störningen eller faran enligt vad som är skäligt fördelas mellan anläggningarnas ägare eller i sin helhet påföras ägaren av den tidigare byggda anläggningen.

46 §.

Såsom senare byggd av två anläggningar eller delar därav anses den som börjat byggas senare. Andras anläggning eller del därav till sitt driftsätt eller sin tekniska konstruktion så att anläggningen eller dess drift förorsakar i 44 § 1 mom. avsedd störning eller fara eller att anläggningen blir väsentligt mera utsatt för störning eller fara, anses dock anläggningen till denna del vara byggd vid tidpunkten för ändringen.

47 §.

Uppnås inte enighet om de åtgärder som erfordras för avhjälpande av störning eller fara som avses i 44—46 §§ eller om storleken av de därav föranledda kostnaderna eller deras fördelning, avgör landskapsstyrelsen saken.

48 §.

Vad i 44—47 §§ är stadgat om elanläggning gäller i tillämpliga delar även separat elmateriel.

49 §.

Om det sedan byggnadsarbetena inletts på elanläggning eller del därav, i dess närhet kommer att byggas eller har byggts kommunikationsled, flygfält, gas-, vatten- eller annan motsvarande ledning, byggnad eller annan konstruk-

tion på ett sådant sätt att elanläggningen med hänsyn till den allmänna säkerheten eller för skyddande av anläggningen bör ändras, är elanläggningens ägare skyldig att utföra erforderliga ändringar. Härav föranledda kostnader skall dock ersättas av kommunikationsledens, flygfältets, ledningens, byggnadens eller konstruktionens ägare.

7 kap.

Sökande av ändring.

50 §.

Den som är missnöjd med åtgärd som vidtagits eller föreskrift som meddelats av den som leder eller utför besiktning får yrka att ärendet handläggs av landskapsstyrelsen. Yrkandet skall framställas skriftligen till landskapsstyrelsen inom 30 dagar efter dagen då åtgärden vidtogs eller föreskriften delgavs.

51 §.

Över lagligheten av beslut som landskapsstyrelsen fattat enligt denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen om inte annat följer av 2 och 3 mom.

Över lagligheten av sådant beslut av landskapsstyrelsen där motsvarande beslut enligt rikslagstiftningen fattas av Elinspektionscentralen skall besvär likväl anföras hos handels- och industriministeriet. Vid ändringssökande skall härvid iakttas vad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (FFS 154/50) är stadgat. Landskapsstyrelsens beslut skall iakttagas oberoende av att ändring söks, om inte ministeriet annorlunda bestämmer.

Besvär får inte anföras över beslut om föreläggande av vite som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag.

52 §.

Besvär får inte anföras över beslut som handels- och industriministeriet fattat i egenskap av besvärmyndighet i annat fall än då fråga är om lagligheten av beslut om avslag på en i 8 § 1 mom. avsedd tillståndsansökan.

8 kap.

Särskilda bestämmelser.

53 §.

Innehavare av elverk och elanläggning samt den som tillverkar, bygger, importerar och säl-

jer elmateriel och elanläggningar skall meddela landskapsstyrelsen de statistiska och motsvarande uppgifter som landskapsstyrelsen finner nödvändiga rörande elproduktion, elöverföring och eldistribution samt rörande elmateriel och elanläggningar ävensom rörande tillverkning, byggande och försäljning av dylika.

54 §.

Den som utför i denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser avsedda besiktningar äger rätt att för övervakningen av att bestämmelserna iakttages få granska elanläggning jämte till den hörande lager och driftställen samt lager och försäljningsställen för elmateriel samt att erhålla för övervakningen och besiktningen erforderliga uppgifter om dessa.

55 §.

Den som vid fullgörandet av uppgifter som avses i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser fått kännedom om affärs- eller yrkeshemlighet får inte yppa denna för utomstående eller utnyttja den till sin fördel.

56 §.

Den som bryter mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser skall, om inte annorstädes i lag härför är stadgat strängare straff, för överträdelse av bestämmelserna om elmateriel och elanläggningar samt elförsörjning dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den ekonomiska fördel som gärningsmannen eller den på vars vägnar eller till vars förmån han handlat erhållit genom i 1 mom. avsedd överträdelse skall dömas förbruten till staten. Kan fördelen inte noggrant beräknas skall den uppskattas med beaktande av verksamhetens art och omfattning. Den egendom eller dess värde, i fråga om vilken i 1 mom. avsedda bestämmelser överträtts, skall helt eller delvis dömas förbruten till staten, om detta inte är oskäligt med beaktande av att överträdelsen är ringa.

Landskapsstyrelsen äger rätt att förordna om avbrytande av byggnadsarbete som inletts utan i denna lag avsett tillstånd eller förbjuda användning av elanläggning eller kraftverk som byggts utan tillstånd.

57 §.

Polismästaren har rätt att på begäran av landskapsstyrelsen förordna om beslagtalande av i 32 § avsedd elmateriel som är till salu i han-

deln och som inte vederbörligen besiktigats och godkänts.

Beslag som skall ske i vittnens närvaro och över vilket protokoll skall föras är i kraft till dess fråga angående förverkande av elmaterielen avgjorts genom laga kraft vunnen dom eller polismästaren annorlunda förordnar på framställning av landskapsstyrelsen.

58 §.

Polismyndighet och tullmyndighet skall vid behov ge handräckning i ärenden som gäller övervakning av efterlevnaden av denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser samt ge handräckning vid verkställigheten av beslut rörande användande av tvångsmedel som avses i 31, 33 och 56 §§ denna lag.

59 §.

Vad i 34 kap. 10 § och 35 kap. 1 § strafflagen är stadgat om skadegörelse på där nämnd egendom eller om försök till sådan gärning skall tillämpas även då gärningen riktar sig mot elanläggningar jämte byggnader eller mot kraftverk.

Den som hindrar eller stör användningen av kraftverk eller elöverföringsanläggning skall dömas till straff på sätt i 34 kap. 12 § strafflagen är stadgat.

60 §.

Den som olovligen tillgodogör sig eller försöker tillgodogöra sig elektricitet i syfte att tillgripa den för egen eller annans räkning, skall dömas för stöld eller försök till stöld på sätt i 28 kap. strafflagen är stadgat.

61 §.

Denna lag skall i tillämpliga delar iakttagas även i fråga om sådan elmateriel och sådana elanläggningar som är färdiga eller vilkas tillverkning eller byggande har inletts när denna lag träder i kraft, dock så att före denna lags ikraftträdande godkända eller med stöd av tidigare gällande föreskrifter uppförda elanläggningar får i tidigare godkänd form och omfattning användas för sitt ändamål under förutsättning, att de inte förorsakar uppenbar fara för liv, hälsa eller egendom eller oskäligt stör omgivningen.

62 §.

Ansökan om tillstånd som avses i 11 § skall av de elverk som är verksamma när denna lag trä-

der i kraft tillställas landskapsstyrelsen inom ett år från lags ikraftträdande.

Uppfyller i 1 mom. avsett elverk inte de villkor som skall uppställas för beviljande av tillstånd, kan landskapsstyrelsen bevilja elverket en frist på högst fem år för uppfyllande av villkoren. Fristen kan av synnerligen vägande skäl förlängas med högst ett år i sänder.

Försätter i 2 mom. avsett elverk inte inom den utsatta fristen verket i ett skick som överensstämmer med villkoren för beviljande av tillstånd och med gällande bestämmelser, skall landskapsstyrelsen förvägra det sökta elverks-tillståndet och vidtaga erforderliga åtgärder i syfte att inom elverkets verksamhetsområde anordna elförsörjningen i enlighet med gällande bestämmelser.

63 §.

I 8 § avsett tillstånd behöver inte sökas av den som före denna lags ikraftträdande gjort anmälan som avses i 14 § landskapsförordningen om elektriska anläggningar (31/76).

Landskapsstyrelsen kan dock förordna att i 1 mom. avsedd näringsidkare inom en av landskapsstyrelsen bestämd skälig tid skall uppfylla de villkor i fråga om utrymnen och arbetsredskap som uppställts för beviljande av i 8 § 2 mom. föreskrivet tillstånd.

64 §.

Innan landskapsstyrelsen antagit den första elförsörjningsplanen krävs för byggande av i 21 § avsedda kraftverk samt elöverföringsanläggningar och elverks distributionsanläggningar på över 1.000 volt, som påbörjas efter denna lags ikraftträdande, tillstånd i enlighet med vad i landskapslagen angående elektriska anläggningar i landskapet Åland (18/44) är föreskrivet.

65 §.

Beträffande statens elektriska anläggningar i landskapet Åland gäller vad därom särskilt är föreskrivet.

66 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Landskapsstyrelsen kan besluta att bestämmelser som utfärdats av riksmyndighet med stöd av ellagen (FFS 319/79) skall äga tillämpning även i landskapet Åland, antingen i

oförändrad lydelse eller med av landskapsstyrelsen föreskrivna ändringar.

67 §.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1982.

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 31 augusti 1944 angående elektriska anläggningar i landskapet Åland (18/44) och däri senare gjorda ändringar. Den med stöd därav utfärdade landskapsförordningen förblir dock fortfarande i kraft om inte genom landskapsförordning annorlunda bestäms.

Den i 18 § nämnda elförsörjningsdelegationen

kan tillsättas redan före denna lags ikraftträdande.

Landskapsstyrelsen skall före den 1 januari 1984 antaga den första av i denna lag avsedda elförsörjningsplaner.

Elverk skall inleda i 27 § avsedda ibruktagningsbesiktningar senast den 1 januari 1983 om inte landskapsstyrelsen beviljat elverket rätt att inleda besiktningarna senare. Landskapsstyrelsen skall på förhand underrättas om inledandet av besiktningarna.

I fråga om ersättning av skada som uppkommit före denna lags ikraftträdande tillämpas tidigare lag.

Mariehamn den 30 april 1982.

OLOF JANSSON
talman

K.-G. Fagerholm
vicetalman

J.-E. Lindfors
vicetalman